

ЛЮДИЛА УЛИЦА: ПЕРВАЯ ВУДОККА

„Co litáš jak splašená?“

Táňa neodpověděla, vrhla se k telefonu, aby zavolala Pavlu Alexejevičovi. Dlouho to nikdo nebral, pak kdosi odpověděl, že je na operaci.

„Co se proboha stalo?“ vyzvídala Vasilisa Gavrilovna.

„Ach, to ty nepochopíš,“ odbyla ji Táňa.

Zdálo se jí, že nikomu tu strašnou věc nesmí prozradit, protože komukoli to řekne, i jeho život se zhroutí jako její vlastní. To tajemství musí uchovat...

„Hned budu zpátky,“ zavolala už od prahu, práskla dveřmi a doběhla se dolů ze schodů.

Táňa už si ani nepamatovala, jak se nedočkala trolejbusu a doběhla do metra, jak dojela na Park kultury a pak běžela dál po dlouhé Pirogovce. Zdálo se, že její běh byl nekonečný, několikahodinový. Zastavil ji vrátňý na vrátnici otcovy kliniky.

„Jdu za tatínkem... za Pavlem Alexejevičem...“

Vrátňý ji hned pustil. Vyběhla do prvního patra, strčila do sklených dveří - proti ní šel otec v bílém plášti a kulaté čepičce. Kollem něj se mačkal celý houf lékařů a studentů, ale on šel přede všemi, nejvyšší, nejširší, se sytější obličejem a velkým prošedivělým obočím. Uviděl Táňu. Jako by se před ním rozestoupil vzduch:

„Co se stalo?“

„Maminka Tomy Polosuchinové umírá. Nechala si to vyškrtánout!“ vysypala ze sebe Táňa.

„Cože? Kdo tě sem pustil?“ zařval. „Dolů! Do kanceláře! Počkej tam na mě!“

Táňa se vrhla dolů, polykala při tom slzy.

Přes všechnu svou statečnost se přece jen lekl. Stačí jedno udání a celý život je v trapu...

Za tři minuty Pavel Alexejevič sešel na příjem. Táňa se k němu vrhla:

„Tati!“

Znovu ji zastavil pohledem:

„Klidně mi vysvětli, co se to tam u vás stalo?“

„Tati... honem... maminka Tomy Polosuchinové umírá...“

„Či maminka? Kdo?“ zeptal se chladně Pavel Alexejevič.

„Naše domovnice, teta Líza. Bydlí v garáži, za našim domem. Nechala si to vyškrtánout, o to jde... Tati, vypadá to tam u nich hrozně... Tati, je tam strašně krve...“

Sundal si brýle, promnul si nos u kořene. Výraz „nechala si to vyškrtánout“ v Tániných ústech...

„Takže... Okamžitě jed' domů.“

„Cože?!“

„Zpátky, jak ses sem dostala.“

Táňa nevěřila vlastním očím. Otce jako by vyměnili. Nikdy s ní nemluvil takovým železným tónem.

Nahrblila se a vyšla ven...

O třicet minut později Pavel Alexejevič vešel do garáže k Polosuchinovým. Byl s ním ještě jeho asistent Víťa. Řidič sanitky, kterou přijeli, zůstal v autě.

Jedním pohledem Pavel Alexejevič zhodnotil všechno, co se tu stalo: byla to ona, jeho nejdůležitější, nešťastná pacientka. Válečná vdova nebo matka samoživitelka, nejspíš alkoholička a možná i prostitutka... Dotkl se široké studené ruky malé domovnice, prstem od-táhl víčko. Už tu nebylo co dělat. U postele stály tři děti, dva mali kluci a dívka, dívali se na něj vyřeštěnými očima.

„A kde je Toma?“ zeptal se Pavel Alexejevič.

„Já jsem Toma.“

Pavel Alexejevič si ji pečlivě prohlédl: nejdřív si myslel, že je jí sedm, teď když se podíval pozorněji, došlo mu, že to je ona, Tánina spolužačka.

„Tomo, sbal klučky a běžte nahoru do bytu číslo dvanáct. V šedivém domě. Víš, který to je?“

Toma přikývla, ale dál stála na místě.

„Běž, běž. Otevře ti Vasilisa Gavrilovna. Řekneš jí, že tě poslal Pavel Alexejevič. Ať prostře na stůl. Hned tam budu.“

„A odvezete mamku do nemocnice?“

Pavel Alexejevič svou mohutnou postavou začláníl postel i ne-bohou ženu, která už byla po smrti.

„Běž, běž. Uděláme všechno, co je třeba...“

Děti odešly.

„To jsme teda v pěkné kaši... Měli bychom ji odvézt do márnice...“ řekl napůl tázavě asistent.

„Ne, Vito. K nám do márnice ji vzít nemůžeme. Pošlu sem teď Vasilisu Gavrilovnu. Zavolá záchranku, milici... Nebyli jsme tady...“ zamračili se Pavel Alexejevič. „Sam viš, že živou bych vzal...“

Víta to dobře věděl. Ostratné všichni doktoři věděli, jak blízko je paragraf trestního zákoníku.

Smrt domovnice Lízy otrásla celým křesťanským světem na liché straně Novoslobodské ulice až k Savjolvskému nádraží, vyvolala celou bouři vášní a mnohé lidi rozkmořila navěky. Poté, co Vasilisa Gavrilovna zavolala záchranku a milici a pokroucené tělo zesnulé odvezli do márnice soudního lékařství na expertizu, se skandál rozběhl ve dvou základních směrech - v bytovém a medicínském.

Na „boudu“ si dělaly nárok hned tři významné osoby. První byl sám správce domu Kostikov, který snil o tom, že do bývalé garáže přestěhuje svoji sestru, která už třetí rok bydlela u něj v bytě - pořád čekala na bydlení z tovaryny, kde pracovala, ale zdá se, že marně. Ještě v den smrti Kostikov neváhal, zapsal sestru na místo zesnulé Lízy a domníval se, že o bydlení je teď nikdo nepřipraví. Druhým adeptem byl elektrikář z domovní správy Kosta Sičkin, který už měl po krk živoira v devítimetrovém pokoji se třemi dětmi, tím spíš, že čtvrté bylo na cestě. A ani poslední člověk nebyl cizí - byl to okrskář Kurennoj, který bydlel na ubytovně v tom největším pokoji, ale chystal se oženit, a tak byl v bojové pohotovosti. I ostatní bezvýznamní obyvatelé baráků by si rádi polepšili, ale ti žádné šance neměli.

S medicínou to bylo ještě vážnější. Expertiza ukázala, že domovnice Líza zemřela na krvácení, které začalo v důsledku proděravění děložní stěny, a osudná nelegální medicínská síla tím nečekaným otevřením neznámým nástrojem vytáhla polovinu střev...

Trestní zákoník tento neúspěšný zásah hodnotil trestem od tří do desíti let s ohledem na kvalifikaci člověka, který potrat prováděl: lékař v případě letálního konce dostal deset let - dvakrát víc než amatér. Byla v tom jistá spravedlnost.

Celá čtvrt znala jména dvou žen, které se té nebohulibé činnosti věnovaly: babka Šura Zudovová a Moldavanka Dora Gengelová. První na to šla jednodušeji a byla levnější. Prováděla vstříkování a zaváděla katétr. Obvykle to zabralo. Někdy, u obzvlášť silných nebo těch, co ještě nerodily, se to nepovedlo. To pak Zudovová pokrčila rameny a peníze si nevzala.

Dora byla zdravotnická pracovníce a všechno dělala v souladu s vědou, bez chyb. Po válce přijela do Moskvy z Kišiněva. Snědá a černovlasá krasavice s ohnivýma očima - podezřívaví a ne právě promikaví sousedé ji pokládali za Židovku. Byla v mnoha ohledech šikovná: dokázala se rychle provdat za majora, i když už měla dítě, a bystrá byla i jako hospodyně - i když v Moskvě, na novém místě bylo všechno na lístky, pochopila, kde co sehnat. A práci si našla jako zdravotní sestru v nemocnici, přestože její diplom zdravotní sestry byl nějaký falešný, a navíc ani nebyl ruský. Právě ta dělala doma opravdové potraty, dokonce s anestetiky, ale byla drahá. Chodily za ní ty bohatší, Lízka by na to jen sotva měla. Takže lidé ze dvora bez váhání rozhodli, že to byla Zudovová, kdo celou tu záležitost zpackal. Druhý den do dvora přišel vyšetřovatel. V „boudě“ udělal domovní prohlídku, ale nenašel žádný nástroj, ani léky.

„Ledá nějakí pitomci by vám to tam nechali,“ smáli se lidé ze dvora. Vyšetřovatel, mladíček s tenkým krkem vyslyšel sousedky a červenal se. Všechny mlčely. Ale udavačka se jako vždy našla. Nevydržela to nejbližší sousedka Zudovová, Nastja Grablová, co bydlela za stěnou, byla to totiž rozená bojovnice za pravdu.

„Co nevíš, to nepovím. Pokud jde o Lizku, na vlastní oči jsem to neviděla, ale jiným cosi vstříkuje, pomáhá to náramně!“ pošeptala vyšetřovatelí rovnou do ucha.

„A sama jste se na ni obrátila?“ zajímal se vyšetřovatel.

„Chraň bůh, to já už dávno nepotřebuju,“ vymluvila se Grablová.

„Tak odkud to víte?“

A tak ho Grablová odvedla k přičce z překližky, poklepala na ni nehtem a okamžitě se dočkala odpovědi:

„Co chceš, Nastjo?“

„Ale nic,“ nadšeně odpověděla Grablová a tiše, přímo do ucha vyšetřovatelí pošeptala:

„Vždyť je tu všechno slyšet - všecičko. Povzdech ani pšouk před sousedy neutajíte...“

Vyšetřovatel si to zapsal do sešitu a odešel - měl teď verzi.

Atmosféra pátání, hádek a nepřátelství byla tak silná, že pronikla dokonce i do poklidného domova Pavla Alexejeviče. Začalo to večer toho dne, kdy odvezli Lizavetu. Dětem Polosuchinovým ustlali v Tánině pokoji a Táňu přestěhovali k rodičům do ložnice.